Miljø-
direktoratet

Agder fylkeskommune
Postboks 788 Stoa
4809 ARENDAL

Trondheim, 07.11.2025

Deres ref.:	Vår ref. (bes oppgitt ved svar):	Saksbehandler:
	2025/15581	Marit Johanne Birkeland

Ny nasjonal satsning på kartlegging av friluftslivsområder

Miljødirektoratet vil i 2026 starte en ny nasjonal satsning på kartlegging av friluftslivsområder. Satsningen omfatter både regional kartlegging i regi av fylkeskommunene og kommunal kartlegging og verdsetting i regi av kommunene. Det er i forslaget til statsbudsjett satt av 6 millioner kroner til satsningen i form av en tilskuddsordning som fylkeskommuner, kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke på. Målet med tilskuddsordningen er å styrke kunnskapsgrunnlaget om friluftslivsområder, og bidra til enhetlig og planmessig forvaltning av friluftslivsområdene, se omtale av kap. 1420 post 78 i Prop. 1 (2025-2026).

Det overordna målet for den nasjonale satsningen er å sikre et kunnskapsgrunnlag om friluftslivsområder som er oppdatert, lett tilgjengelig og som kan brukes aktivt av alle som jobber med arealplaner og konsekvensutredninger på kommunalt og regionalt nivå. Vi ønsker i dette brevet å informere om satsningen og om pågående arbeid.

Regional friluftslivskartlegging
Som mål for satsningen ønsker Miljødirektoratet at alle fylkeskommuner har gjennomført en kartlegging av store friluftslivsområder og turruter av regional betydning innen utgangen av 2028.

Regional friluftslivskartlegging handler om å identifisere, avgrense og beskrive store friluftslivsområder og turruter av regional betydning, og der formålet er å se på helhet og sammenhenger – gjerne på tvers av administrative grenser. Dette blir et kunnskapsgrunnlag som skal benyttes inn i all arealplanlegging, og som vil supplere og utfylle den kommunale frilufslivskartleggingen med et regionalt perspektiv.

Miljødirektoratet har på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet, utviklet en metode for å gjennomføre kartleggingen. Metode og veileder vil lanseres i løpet av desember 2025. Vi vil gjøre fylkeskommunene kjent med metoden før publisering, og ønsker å bruke fylkeskommunene til å kvalitetssikre metode og veileder i løpet av november. I den forbindelse vil vi innkalle til et møte i månedsskifte november/desember.

Miljø-
direktoratet

Kommunal friluftslivskartlegging
Miljødirektoratet har også som mål at alle kommuner skal ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag om sine friluftslivsområder innen utgangen av 2030. Fylkeskommunene vil være en sentral aktør i arbeidet for å nå dette målet.

Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder er et viktig kunnskapsgrunnlag for friluftsliv inn i all arealplanlegging. Miljødirektoratet ønsker å mobilisere kommunene til å revidere sine kartlagte og verdsatte friluftslivsområder. Dette for å:

- sikre et oppdatert kunnskapsgrunnlag som fanger opp endringer som har skjedd siden områdene sist ble kartlagt. Dette kan være arealendringer som påvirker verdsetting, områdeavgrensninger og områdetyper. Det kan også være endringsbehov som følge av ny kunnskap om bruk av arealene.
- sikre et mer spisset og forvaltningsrelevant kunnskapsgrunnlag i de tilfeller kommuner har gjort en grov og overordnet første kartlegging.
- sikre bedre kvalitet på områdebeskrivelser. Områdebeskrivelsene har stor verdi for brukere av datasettet, for eksempel i forbindelse med konsekvensutredninger.

I dag har om lag 80 prosent av landets kommuner kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder. I en ny satsning på kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er det også et mål å få med kommuner som enda ikke har etablert et slikt kunnskapsgrunnlag.

Ny kartlegging og revisjon av tidligere kartlegginger skal skje etter metodikk fastsatt av Miljødirektoratet. Miljødirektoratet jobber med å ferdigstille en revisjon av veilederen M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder.* Revisjonen vil ikke medføre store endringer i metoden, men vi gjør enkelte justeringer som vi håper vil forenkle arbeidet. Dette innebærer i hovedsak å redusere antall verdsettingskriterier, og å gi tydeligere veiledning. Veilederen blir i sin helhet nettbasert, og vi tar sikte på publisering i løpet av januar 2026.

Nytt kartverktøy for kartlegging og verdsetting
Miljødirektoratet arbeider nå med å utvikle et kartverktøy som skal brukes i all friluftslivskartlegging. Bruk av dette verktøyet er en forutsetning for å få kartlagte områder inn i Naturbase. Kartverktøyet vil være klart til bruk tidlig i 2026.

Ny tilskuddsordning
Som nevnt over er det etablert en tilskuddsordning som vil understøtte arbeidet. Klima- og miljødepartementet fastsatte i juni et eget regelverk om tilskudd til kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og til utarbeidelse av planer for friluftslivets ferdselsårer. Tilskuddsordningen åpner for at fylkeskommunen kan søke Miljødirektoratet om tilskudd til:

- Prosjektledelse og koordinering av kommunal kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder
- Prosjektledelse og koordinering av kommunal planlegging av friluftslivets ferdselsårer
- Gjennomføring av regional kartlegging av friluftslivsområder

Tilskuddsordningen legger opp til at fylkeskommunen skal behandle søknader fra kommuner og interkommunale friluftsråd om tilskudd til gjennomføring av kommunal kartlegging og

verdsetting av friluftslivsområder og til utarbeidelse av kommunale og interkommunale planer for friluftslivets ferdselsårer.

Selv om ferdselsåreprosjektet formelt avsluttes i 2025 vil det altså fortsatt være mulig å søke om tilskudd for å utarbeide planer for friluftslivets ferdselsårer i 2026.

Frist for å søke tilskudd for 2026 er 1. februar.

Fylkeskommunens sentrale rolle i satsningen
Fylkeskommunene er en helt sentral aktør i denne satsningen – både for å gjennomføre regional kartlegging og for å motivere kommunene til å revidere sine kommunale datasett. Vi er derfor avhengig av at dere setter av tid og ressurser til dette arbeidet.

Vi ber fylkeskommunene om å lage en for plan oppfølging av satsningen i deres fylke. Fylkeskommunene bør utarbeide en flerårig prosjektplan, der planen skisserer ambisjonsnivå og strategi for å rekruttere med kommunene. Vi ønsker at det skisseres forventet ressursbehov for de enkelte år framover. Prosjektplanen legges ved søknad om tilskudd som sendes Miljødirektoratet.

Arbeidet med kartlegging av friluftslivsområder blir tema på Friluftslivskonferansen i november. Ta ellers kontakt dersom dere har spørsmål eller behov for nærmere utdyping.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Ingunn Margrethe Limstrand
seksjonsleder

Marit Johanne Birkeland
seniorrådgiver